

Pristallet, hvad der nu vist beklageligvis ikke er — det er jo ved i nogen Maade at blive en temmelig luftig Skabning —, saa skulde, naar Pristallet nu er godt og vel 170, og naar vi henviser til den gældende Parikrone, Konsekvensen heraf være den, at vi endnu maatte kunne komme et langt Stykke nedad. Det er mit Haab, at der her paa Rigsdagen maa kunne skaffes Flertal herfor, thi medens der overalt i Erhvervene er store Vanskeligheder, ja, ligefrem Nød, kan man jo ingenlunde sige, at et Statsbudget paa 317 Mill. Kr. bærer Vidne om, at det samme er Tilfældet i Statsledelsen. Nu ved jeg meget vel, at Statsbudgettet er en vanskeligt foranderlig Mekanisme, men jeg ved ogsaa, at har man først gjort et Krafttag, virker det ikke alene paa det paagældende Aars Finanslov, men ogsaa paa de kommende Aars. Jeg har her, administrativt set, den bedste Tro paa, at den nuværende Regering vil opfylde sin Mission, og jeg har den sikre Forvisning, at den Forhandling, der nys fandt Sted her i Tinget angaaende den tidligere Bankinspektørs Afskedigelse, og som af mig opfattedes kun som et Forsøg paa at afbryde denne Missions Udførelse, vil den almindelige Befolkning vide at vurdere efter Fortjeneste, thi Administrationens Magt i den sparsommelige Haand betyder jo netop paa Grund af, at det er Dagens Gerning, som her udføres, uhyre meget. Og eet er i hvert Fald givet, vises Eksemplet fraoven, da virker det ogsaa paa Lysten hos dem, der har vanskeligt ved at staa Tidernes Vanskeligheder igennem.

Der bør derfor snarest naas ned paa et Statsbudget, der taaler Sammenligning med Tiderne før Krigen — og selv den Gang var vi jo langt fremme i god social Forsorg her til Lands —, saa alle Omraader, der ikke er uomgængelig nødvendige, indskrænkes til det yderste. Og her maa jeg maaske for min Part, skønt jeg erkender, at det er nævnt her i Tinget lige indtil Trivialitet, holde for, at naar Erhvervslivet lever i trange Kaar, og naar syge og gamle har faaet deres Nedskaering, om end efter min Mening en forsvarlig Nedskaering, da kan vi ikke roligt se paa, at f. Eks. det kongelige Teater og talrige Forfattere lever fortsat, som om intet var i Vejen. Vel er her Tale om de saakaldte skønne Kunster, men kan et Folk siges at faa Glæde af disse, naar de sidder paa Tilskuerpladserne med tomme Maver? Derimod er det vel ikke helt urimeligt, hvis man siger, at netop nogle af de største Mesterværker er blevet til i de paagældende Digteres kæm-

pende Trængselstider, hvor deres Maver ikke var overmattede. Jeg siger dette, fordi der skal være Ræson i alting. Lad os saa, naar der atter kommer Lysning over Landet, vende tilbage til de fordums Tidens grandiose Ydelser fra Statens Side til de skønne Kunstners Udøvere.

Maa jeg lige i denne Forbindelse faa Lov til at udtale min Glæde over en Passus i Trontalen, den, hvori en Ændring af de højere Skolers Ordning omtales. Lad mig straks sige, at den bedst mulige Undervisning i Folkeskolen ingenlunde bør tabes af Sigte. Denne i Forbindelse med den bedst mulige og tryggeste Maade at forsikre sig paa mod Fremtidens Vanskeligheder paa Livets Vej vil alle Dage for mig staa som to af Statens Hovedopgaver. Men at føre dette paa Undervisningens Omraade ud til, at det næsten bliver et Slagord: Hver Familie sin Student, vil jeg anse for en lidet følgeværdig Vej, og det baade for Studenternes og for Samfundets Skyld, saaledes som det efter min Mening med Rette tidligere er anført af det ærede Medlem Hr. J. Oskar Andersen. Vi havde sidste Aar i alt 1500 nye Studenter eller Studiner eller „Pusser“, „smaa Pusser“, som de jo nu kaldes af Professor Vilhelm Andersen; og til rent akademisk Brug, Embeder, Bestillinger i Statens Tjeneste, Læger o. s. v., har vi i det højeste Brug for Halvdelen om Aaret. Men naar man har faaet sin Studentereksamen, ses jo alt i det mest lyserøde; dette er menneskeligt, det er i høj Grad forstaaeligt, thi det hedder jo om dem — ja, jeg har jo selv hørt med til dem — Herrer vi ere i Aandernes Rige. Jeg mener imidlertid, at ikke mindst af Hensyn til de kommende Students Forshaabninger bør Staten være forsigtig med at lade det komme for vidt. Man opnaar let, at de unge og deres Forældre spilder Tid og Penge, uden at Maalet naas, og alle disse tvivlsomme Forshaabninger opnaas kun paa Bekostning af de store Millionbeløb, som Undervisningsministeriets Budget omfatter.

For at komme ud af denne Misere er der to Veje at gaa. Den ene gaar gennem den øjeblikkelige økonomiske Besparelse, den anden gaar gennem den Beskaering af Studenternes Antal, som en effektiv Sigtning af dem i det lange Løb kunde medføre. Jeg tror, at den sidste i Hovedsagen vil være den rette Vej, da det er den som virker retfærdigst, men helt at undlade at gaa den første Vej vil sikkert ikke være rigtigt; jeg tænker her paa de mange velhavende Folk, der under den